

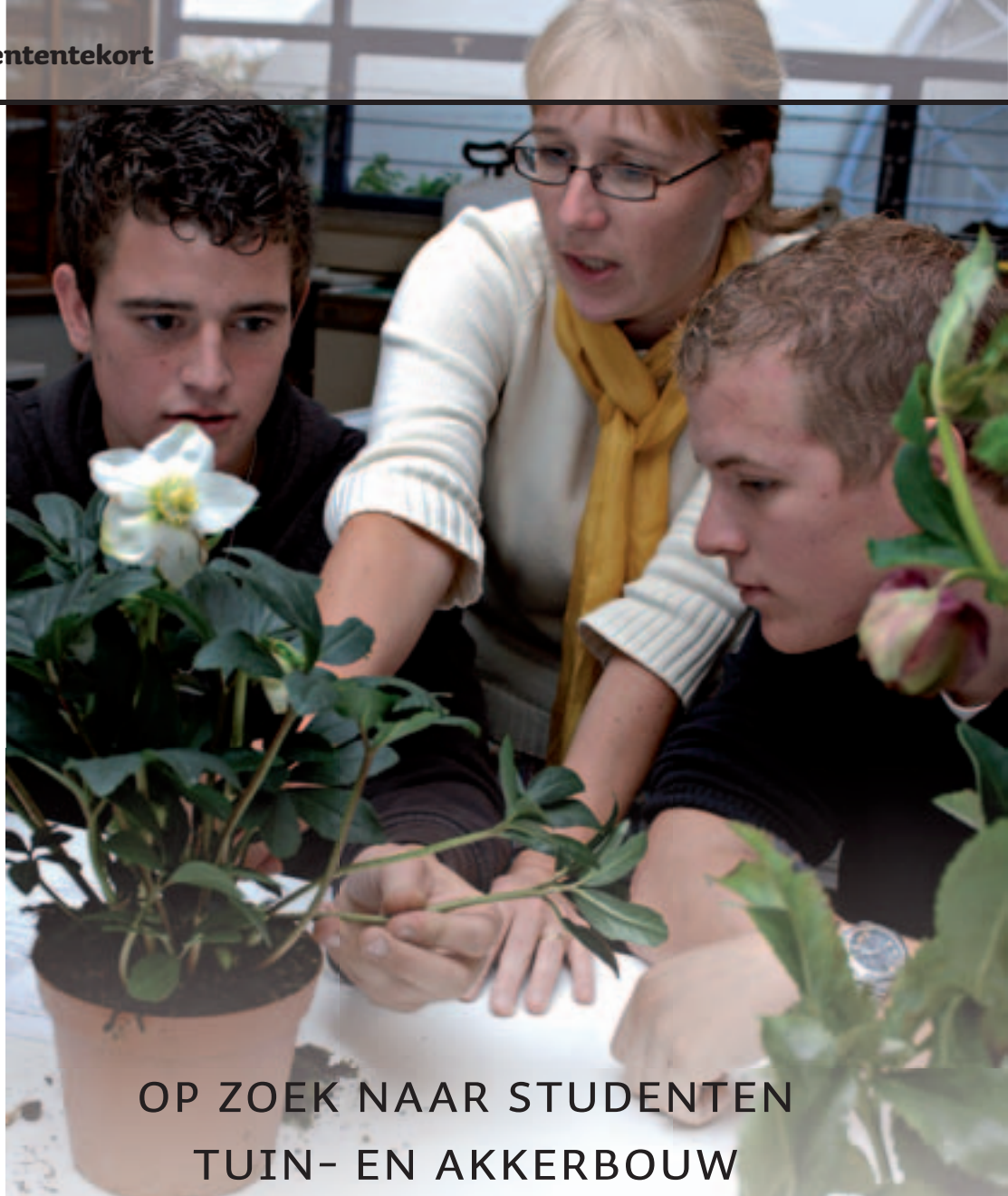
De tuin- en akkerbouw is een van de meest succesvolle en innovatieve sectoren van Nederland. Het buitenland ziet Nederland als het gidsland op het gebied van onderzoek, techniek, handel en productie van bloemen, groenten en zaden. Maar terwijl de vraag naar hoogopgeleide mensen met kennis van planten en business stijgt, blijft de instroom bij hogere tuinbouw- en akkerbouwopleidingen daarbij al jaren achter.

Het imago dat de sector heeft bij middelbare schoolleerlingen is er over het algemeen een van vuil werk en slecht betalen en staat haaks op het beeld van een sector die juist veel carrièrekansen biedt. Vandaar dat er de laatste jaren tal van initiatieven zijn geweest om te zorgen voor een beter imago en (daardoor) een hogere instroom van studenten in het land- en tuinbouwonderwijs.

Campagne

Een van de initiatieven is de campagne It's Alive van het product-schap Tuinbouw, die twee jaar geleden startte. Door middel van onder andere tv-spotjes, online media en een eigen tv-programma op de jongerenzender TMF worden scholieren voorgelicht over werken en kansen in de tuinbouw. Uit een meting die anderhalf jaar na de start van de campagne werd gehouden, bleek dat jongeren -die met de campagne kennis hadden gemaakt- het werken in de tuinbouw minder associeerden met een groot aantal negatieve elementen, zoals onplezierige werkomgeving en weinig toekomstperspectief.

Het aantal scholieren dat na het lanceren van de campagne aangaf in

OP ZOEK NAAR STUDENTEN
TUIN- EN AKKERBOUW

Naam is faam

De hao-opleidingen tuinbouw en akkerbouw kampen met een lage instroom, terwijl de vraag naar afgestudeerden alleen maar groter wordt. Om het tij te keren gaan de opleidingen onder andere op zoek naar een meer aansprekende naam, die het juiste beeld oproept.

TEKST IGOR BENNIK

FOTOGRAFIE STUDIO ANDRÉ

RUIGROK

Inschrijvingen Tuinbouw en akkerbouw hao (absolute aantallen)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CAH Dronten	120	109	123	113	129	112	108	125	127	141
HAS Den Bosch	239	205	185	152	147	167	167	174	188	194
Van Hall Larenstein	194	170	150	152	141	91	72	65	60	65
Totaal	553	484	458	417	417	370	347	364	375	400

Bron: HBO-raad

de tuinbouw te willen werken, steeg van 12% naar 19%. Het gaat hierbij echter vooral om vmbo- en mbo-scholieren, want uit diezelfde meting bleek dat hoger opgeleiden, hoewel ze de campagne positief beoordeelden, door de campagne nauwelijks tot actie aangezet worden.

Interessegebieden

Op de opleiding Tuinbouw en akkerbouw van HAS Den Bosch studeren per jaar circa 25 tot dertig studenten af, terwijl er behoefte lijkt aan meer dan honderd afgestudeerden. Bij de studiekeuze die leerlingen uit 850 opleidingen moeten maken, kijkt deze doelgroep niet of nauwelijks naar de opleiding of branche. "Het zoekgedrag van jongeren die zich oriënteren op een vervolgopleiding loopt deels via internet en wordt geregistreerd", vertelt Peter van Gastel, docent en beleidsmedewerker bij HAS Den Bosch. "Van al die duizenden scholieren klikte niemand de begrippen tuinbouw of akkerbouw aan. Niemand, nog niet eens eentje per ongeluk."

Adviesbureau Hobeon deed onderzoek naar de interessegebieden van scholieren wanneer ze zich oriënteren op een opleiding in het beroeps- of wetenschappelijk onderwijs. Op de vraag 'waar wil je iets mee doen later?' stonden Gezondheid, Bedrijfskunde, Biologie en Leiding geven in de top 5. "Die zouden allemaal een raakvlak met de sector en de groene opleidingen kunnen bieden," aldus Van Gastel. "Alleen leggen scholieren nu de link niet."

Expertmeeting

Om een goed beeld te krijgen van wat de opleiding aantrekkelijk maakt en hoe men hier scholieren voor kan interesseren, organiseerde Van Gastel samen met collega's Esther Vennekens en Harriet Pullens eind vorig jaar een Expertmeeting, waaraan zo'n zestig personen deelnamen. De groep bestond onder andere uit decanen, ondernemers, studenten tuin- en akkerbouw, havisten en docenten van andere hbo-opleidingen tuin- en akkerbouw. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze avond kwam Van Gastel met een aantal aanbevelingen. "De opleiding moet qua naam, inhoud en positionering veranderen, zodat ze een verbrede doelgroep aan kan spreken", vertelt hij. "De aandacht zou van 'meer productiegericht' naar 'meer vers-keten en consument gericht' kunnen schuiven. Daarbij zou meer aandacht voor inspiratiethema's, zoals de relatie tussen groenten en fruit en gezonde voeding, onze rol in de wereldvoedselsituatie en de bio-based economy, de opleiding verrijken en verbreden."

Een ander punt is dat scholen kunnen samenwerken om de

instroom- en doorstroomdoelstellingen richting een hoger niveau in de kolom en richting de sector te verwezenlijken. "We vissen met zijn allen in een kleine vijver. Laten we samen ervoor zorgen dat er voldoende vis in zit," aldus Van Gastel.

Tenslotte kan door in cocreatie met groepjes jongeren en docenten van regulier en groen onderwijs te werken, de aansluiting van school op school en van jongere naar opleiding gezekerd worden.

Andere naam

Op initiatief van Van Gastel zijn vertegenwoordigers van de vier hassen die de opleiding Tuin en akkerbouw aanbieden (Den Bosch, Dronten, VHL en InHolland) inmiddels twee keer bij elkaar geweest om te praten over de toekomst van Tuinbouw en akkerbouw. Daarbij is besloten om twee bureaus in te schakelen voor respectievelijk een kwalitatief en een kwantitatief onderzoek naar de naam, beelden en positionering onder de huidige en nieuwe doelgroep. "Het enige wat we nu nog voor elkaar moeten krijgen is de financiering hiervoor. Dat moet door de scholen zelf of door een subsidie gebeuren", stelt Van Gastel. "Ik heb er goede hoop op dat het dit kalenderjaar nog lukt. En is er groen licht, dan verwacht ik dat er binnen drie tot vier maanden een voorstel vanuit het bureau ligt." ■

De campagne It's Alive zorgde voor meer belangstelling van (v)mbo-scholieren voor werken in de tuinbouw maar niet van hbo'ers

